

ZŠ Nový svět, Opava, příspěvková organizace		Minimální preventivní program pro školní rok 2024/2025				strana	1
						celkem	8
Zpracoval/a:	Mgr. Eva Halfarová	dne:	1. 9. 2024	podpis:			
Schválil/a:	Mgr. H. Rozsival Kroupová, DiS.	dne:	1. 9. 2024	podpis:			
Číslo jednací:		spis. znak:	2.1.	skartační znak:	A10		
Aktualizaci provedla:		dne:		podpis:			

Název školy: Základní škola Nový svět, Opava, příspěvková organizace

Adresa školy: Šrámkova 4, 747 05

Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Hana Rozsival Kroupová, DiS.

Jméno a příjmení metodika prevence: Mgr. Eva Halfarová

Konzultační hodiny: Konzultace budou probíhat v pondělí od 13.50 hod do 14:15 hodin, po předchozí domluvě

Telefon do školy: 732 365 041

E-mail do školy: info@zsnovysvet.cz

Školní poradenské pracoviště

Ředitelka školy - Mgr. Hana Rozsival Kroupová, DiS.

Výchovný poradce - Mgr. Martina Pácaltová

Speciální pedagog - Mgr. Kateřina Volná

Metodik prevence - Mgr. E. Halfarová

Metodik EVVO - Mgr. Denisa Baraňáková

Ředitelka školy, výchovný poradce spolu s metodikem prevence a školním speciálním pedagogem koordinují aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízejí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřují se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými.

Členové školního poradenského pracoviště navrhují opatření, navrhují řediteli školy svolání výchovné komise, vedou individuální konzultace s dětmi, informují o možnostech další pomoci (adresář soc. služeb apod.)

Metodik prevence

Koordinuje přípravu a realizaci preventivního programu, odborně a metodicky pomáhá třídním učitelům, doporučuje vhodné odborné a metodické materiály a pomůcky k realizaci preventivních programů. Spolupracuje s institucemi zajišťujícími sociálně právní ochranu dětí a mládeže. Podílí se na uskutečňování evaluace plánování, průběhu a výsledků realizovaných preventivních programů.

Ředitelka školy

Sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit, zajišťuje spolupráci s rodiči, informuje o preventivních aktivitách a programech školy. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy.

Současný stav:

Výuka žáků probíhá v prostorách ZŠ Šrámkově. V budově je osm plně vybavených učeben a školní družina, která je umístěná ve zmíněných čebnách. Škola sídlí v pavilonu A. Tři třídy prvního trojročí a jedna třída angličtiny se nacházejí ve 3. NP. Tři třídy druhého trojročí a jedna třída třetího trojročí se nacházejí ve 2. NP. Kmenové třídy prvního trojročí a učebna AJ slouží jako prostory odpolední školní družiny. Ve škole se vzdělává celkem 161 žáků. První trojročí navštěvuje 74 žáků, druhé trojročí 65 žáků a třetí trojročí 22 žáků, 4 žáci studují v zahraničí. Minimální preventivní program byl vytvořen pro školní rok 2023/2024, platnost tohoto dokumentu je daný školní rok. Cíle a realizace prevence rizikového chování jsou obecně uvedené ve školní preventivní strategii. V tomto dokumentu jsou v tabulkách uvedeny pouze aktivity a činnosti napomáhající prevenci pro tento školní rok. Všechny akce a programy školy by měly být nástrojem pro dlouhodobou kontinuální primární prevenci.

V naší škole je prevence realizována v rámci běžné výuky, ve školní družině, volnočasovými aktivitami v rámci ŠD, formou jednorázových akcí školy, úzkou spoluprací s rodiči, a vzděláváním a školením pedagogů školy.

Cíle MPP:

- podpora morálních hodnot, etika (vytvoření přátelského školního prostředí)
- zvýšení bezpečnosti dětí ve škole, na školních akcích a v běžném životě
- posilování komunikačních dovedností a zvyšování úrovně kvality komunikace dětí (řešení konfliktů, já sdělení – líbí se mi, nelíbí se mi, respekt v komunikaci, snížení užívání vulgarismů a slovní agrese)
- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností
- posilování schopnosti žáků čelit sociálnímu tlaku (dovednost říci ne)
- povědomí o zdravém životním stylu

Zajištění bezpečného prostředí:

- Zajištíme bezpečí žákům **dohledem** na chodbách, **školním** řádem.
- Děti jsou informovány o školním řádě.
- V případě potřeby mají žáci i rodiče možnost využít konzultační hodiny metodika prevence.
- Pro řádné soužití ve skupinách jsou nastavená pravidla práce a komunikace.
- Ve škole je viditelně vyvěšený seznam kontaktů na různé odborníky a zařízení v případě vzniklých obtíží, včetně kontaktu na linku bezpečí.

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky návykových látek, chemické aspekty atd.)
- oblast zdravého životního stylu (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.) oblast společenskovední (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy (postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence návykových látek atd.)
- oblast sociálně právní (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie (postoj společnosti ke zneužívání návykových látek, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

Práce se třídou (viz vyhodnocení SWOT analýzy)

- Září - Říjen
Sebepoznání, jaký jsi?
Aktivity a hry na posílení sebevědomí, úcty k sobě.
- Listopad - Prosinec
Jaký jsme kolektiv?
Aktivity a hry na vzájemné poznání, spolupráci, aby se žáci uměli vzájemně ocenit, drželi více při sobě.
- Leden - Únor
Pravidla a jejich dodržování.
Aktivity a hry na dodržování pravidel, respekt.
- Březen - Duben
Řešení konfliktů.
Aktivity a hry na efektivní řešení konfliktů, aby spolu lépe vycházely jednotlivé skupiny žáků.
- Květen - Červen
Volný čas, osobní bezpečí.
Aktivity a hry na dobré využití volného času.

Doplňující aktivity

Během školního roku – 3 témata mapující RCH, které navazují na práci se třídou.

1.projekt je zaměřen na multikulturní výchovu, etnika, handicapované žáky, interpersonální chování-agresi, šikanu a další rizikové formy jako je rasismus, xenofobie, příslušnost k subkulturám. Výstupem je projektový **den Křeslo pro hosta**

2.projekt je zaměřen na vztahy mezi žáky, na zlepšení sociálního klimatu ve třídách, závislostní chování, netolismus, gambling, kyberšikanu...

Výstupem je projektový den **Den prevence.**

3.projekt je zaměřen na zdravý životní styl, prevenci úrazů, rizikové sportovní aktivity, prevenci poruch příjmu potravy, sebepoškozování...

Výstupem je projektový den **Den bezpečí.**

Výuka:

Ve výuce je prevence integrována převážně do vzdělávací oblasti Kosmické výchovy, v příběhu O původu lidí viz školní vzdělávací program. Témata dotýkající se oblasti prevence jsou například činnost člověka (povolání, obchod, výroba, průmysl, fyzická a duševní práce, věda, umění, sport, cestování, doprava, trávení volného času), výchova k rodičovství, rodinné vztahy, výživa, péče o tělo, zdraví, lidská společnost, vztahy, zákony, pravidla, zdvořilost, etnika, různé kultury apod. viz tabulka č. 1: Výuka. Žáci jsou informováni o návykových látkách a o jejich vlivu na zdraví jedince. Modelové situace pomáhají žákům vžít se do tíživých problémů a vyprovokovat je k vlastním řešením a názorům. Učitelé každodenní práci rozpoznávají talent, záliby a nadání u žáků a tím je lépe orientují na správné využití volného času. Lze zde i zařadit dlouhodobější pohybové činnosti – bruslení, jízda na kole (v rámci DDH), atd. Nedílnou součástí prevence v rámci výuky je každodenní komunitní kruh tzv. „elipsa“, kde žáci sdílejí své myšlenky, zážitky, diskutují a sdělují ostatním své názory. Také respektující komunikace a podněcování k dobrým vztahům v průběhu výuky vytváří bezpečné prostředí a pozitivní klima ve škole. Nedílnou součástí je i společné demokratické stanovování pravidel a limitů spolu s učiteli, které napomáhá k rozvoji vztahů mezi spolužáky a žáků s učiteli.

Těmto činnostem se věnujeme každý den.

I. stupeň

- Vlastní kroky prevence provádějí převážně učitelé během vyučovacího procesu a vychovatelé ve školní družině.

Zaměřují se zejména na tyto oblasti:

- navození příznivého klimatu ve třídě – nastavení pravidel soužití ve skupinách, každodenní komunitní kruh tzv. „elipsa“;
- upevňování základních hygienických návyků a zdravého životního stylu – cvičení jógy, relaxační techniky, masáže dětí, životospráva, pohyb, trávení volného času;
- nabídka různých volnočasových aktivit – Veselá věda, Reeducace, Šachy, Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování, Keramika, Tanečky, Sportovní aktivity
- výchova ke zdravému sebevědomí – nácvik asertivních technik, cvičení já sdělení, lidské hodnoty;
- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků za své jednání;
- zajištění preventivních programů na témata přátelství, životní hodnoty, tematické programy pro oblast kyberprostoru a další programy dle potřeb konkrétní skupiny žáků;

- práce s emocemi – umět pojmenovat emoce, rozpoznat emoce své i druhých, práce s kartami emocí.

Učitelé:

- včasné odhalení sociálně patologických problémů ve třídě – stálý monitoring třídy, nabídka konzultačních hodin metodika prevence, spolupráce s ostatními učiteli, úzká spolupráce s rodiči;
- důraz na úzkou spolupráci s rodiči – úzká spolupráce, konzultační hodiny, dílničky, společná setkání.

Obsahové vymezení oblastí dle věku žáků:

1. – 3. ročník (1. trojročí)

Žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, požíváním alkoholu a omamných látek.

Znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek.

Znají hodnotu zdraví.

Mají vědomosti o zdravém životním stylu.

4. – 6. ročník (2. trojročí)

Žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě.

Podrobně znají zdravotní rizika spojená s kouřením, požíváním alkoholu a omamných látek, dokáží posoudit situaci tak, že dokážou i odmítnout.

Umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc (např. linka bezpečí).

Umí rozpoznat vlastní emoce i emoce druhých a budou umět s nimi pracovat pro zlepšení své nálady a projevy lidské nesnášenlivosti.

Osvojují si zdravý životní styl.

7. – 9. ročník (3. trojročí)

Žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě.

Podrobně znají zdravotní rizika spojená s kouřením, požíváním alkoholu a omamných látek, dokáží posoudit situaci tak, že dokážou i odmítnout.

Zvládnou komunikaci se službami poskytujícími poradenskou pomoc (např. linka bezpečí).

Rozpoznají vlastní emoce i emoce druhých a učí se s nimi pracovat pro zlepšení své nálady a projevy lidské nesnášenlivosti.

Znají zdravý životní styl a dokáží ho doporučit ostatním.

Jednorázové akce školy:

Mezi jednorázové akce školy jsou považovány:

- besedy a programy ve spolupráci s jinými organizacemi a instituty, které se zabývají prevencí rizikového chování,
- společenské a kulturní akce pořádané školou, exkurze, výlety, sportovní dny apod.
- dopravní výchova, environmentální výchova.

Škola vybírá tyto akce s ohledem na jejich návaznost a věk dětí (popř. heterogenitu třídy) viz Příloha – Tabulka č. 2: Jednorázové akce školy.

Akce Žákovského sněmu:

- aktivity pro žáky I. a II. třídy
- organizace preventivních projektů
- charitativní činnost
- zapojení do projektů

Akce školní družiny:

Vzdělávání ve školní družině v tomto školním roce probíhá dle principů Montessori pedagogiky. V družině jsou vhodné pomůcky a hry, které splňují principy Montessori pedagogiky a je zajištěn prostor pro manuální práci (tzv. dílna v ZŠ Šrámkova). Pravidla jsou sjednocená pro školu i školní družinu. V rámci školní družiny jsou pořádány jednorázové kulturní, společenské i sportovní akce (například návštěva Slezského muzea, Domu umění, hasičů, účast na EVVO programech, atd.) a akce pro rodiče s dětmi, které utužují dobré vztahy. V tomto školním roce proběhnou minimálně tři dílny (podzimní, vánoční, velikonoční). Dále družina uskutečňuje informativní setkání s rodiči. Důraz je kladen také na citové prožitky, herní aktivity, které podporují sebepoznání, přátelství, spolupráci s druhými a nejjednodušší formou poukazují na nebezpečí návykových látek. Děti se pomocí hry snaží učit komunikaci s dospělými. Tímto se nepřímo podílí na prevenci rizikového chování.

Volnočasové aktivity ŠD:

- V době po vyučování má ŠD charakter především relaxační. Žáci se zapojují do odpolední zájmové činnosti, mohou si vybrat z nabízených kroužků, např. Veselá věda, Reeducace, Šachy, Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování, Keramika, Tanečky, Sportovní aktivity

ŠD zajišťuje dohled nad žáky ve volných hodinách.

Spolupráce s rodiči:

V průběhu školního roku jsou pořádána setkání rodičů a pedagogů školy (cca 1 setkání za 2 měsíce). V tomto školním roce 2023/2024 budou probíhat konzultace/ třídní schůzky ve škole i online. Během třídních schůzek a setkání získají rodiče obecné informace o chodu a činnostech školy (včetně školního řádu, pravidel třídy, vztahů mezi dětmi, akcích školy atd.). Škola dává rodičům možnost individuálních konzultací. Časový rozpis konzultací mají učitelé uvedený na webu školy (www.zsnovysvet.cz - sekce: žáci, daná třída - sekce: konzultace), informace probrané během konzultace jsou zaznamenány v tzv. konzultačním záznamu. Rodiče se účastní i dalších školních akcí jako například slavnostního zahájení školního roku, oslavy příchodu podzimu, vánoční slavnosti, exkurzí, výletů, venkovních akcí, besídek pro rodiče apod.

Škola má certifikát „Rodiče vítání“, má aktualizovaný web školy, facebook, instagram, informace jsou vyvěšeny na nástěnce pro rodiče (umístěné u vchodu, pavilon C) včetně kontaktních čísel na Linku důvěry, škola komunikuje s rodiči také prostřednictvím e-mailů, v průběhu celého roku škola informuje rodiče také formou prezentací žákovských prací, průběžným slovním hodnocením, možnostmi náhledu do portfolií žáků, deníků žáků atd. Po předchozí domluvě dává škola rodičům možnost být přítomen ve škole v době vyučování.

V průběhu roku škola organizuje den otevřených dveří s ukázkou výuky pro rodiče i veřejnost, dále informativní schůzku pro rodiče budoucích prvňáků a veřejnost viz Tabulka č. 4: Akce pro rodiče a veřejnost.

Spolupráce s ostatními organizacemi:

Dle možností je využíváno odborníků z institucí, např. Městská policie Opava, Eurotopia Opava, centrum Inkluze, PPP Opava, SVP Opava, Městská policie, policie ČR, Hasičský záchranný sbor MSK.

Vzdělávání a školení pedagogů v oblasti prevence:

V tomto školním roce se metodička prevence školy účastní konference v oblasti prevence rizikového chování. Škola spolupracuje s oblastním metodikem prevence, zúčastňuje se seminářů z oblasti prevence rizikového chování a zdravého životního stylu, předává nezbytné poznatky ostatním pedagogům, koordinuje plnění MPP.

Pedagogové si vybírají semináře týkající se jejich oblasti vzdělávání, vzdělávají se v oblastech soft skills, tj. komunikaci s žáky a rodiči.

Ve škole jsou učitelům k dispozici knihy a brožury prevence.

Poradenská činnost:

Škola komunikuje s rodiči a dětmi, které potřebují pomoc. S rodiči jsou řešeny vhodné postupy při řešení problémů. Na nástěnce na chodbě v prvním poschodí jsou umístěny kontakty na všechny spolupracující subjekty.

Řešení rizikového chování:

Na škole funguje Školní preventivní pracoviště, jehož členové se schází každý měsíc, případně podle aktuální situace.

Veškeré problémy pedagogové řeší s dětmi ihned popř. i s účastí rodičů, které po incidentu kontaktují pomocí e-mailů, osobně nebo telefonicky. Většinou se jedná o časté porušování stanovených pravidel, neshody mezi spolužáky, v méně častých případech o agresivnější chování ke svým spolužákům a učitelům. V těchto problémových situacích je nutné postupovat citlivě z hlediska ochrany a práv dítěte a rodiče musí být o všem informováni.

Příklady nevhodného chování jsou zároveň poučením pro ostatní děti.

Evidence (plnění MPP) a efektivita, evaluace:

- vážnější přestupky jsou zaznamenány v deníku (zatím žádný záznam),
- akce, které proběhly či během školního roku proběhnou, jsou uvedeny v plánu práce na školní rok 2023/2024 na webových stránkách školy,
- o proběhlých akcích je pedagogickými pracovníky napsaný článek, který je zveřejněn na webu, facebooku nebo instagramu školy spolu s fotografiemi,
- probíhají diskuze na pedagogických radách,

- byla zpracována závěrečná zpráva o plnění MPP ve Výroční zprávě školy za školní rok 2023/2024 a ve výkazu preventivních aktivit www.preventivni-aktivity.cz.

Minimální preventivní program je přístupný na webových stránkách naší školy, mohou se s ním seznámit rodiče i veřejnost. Je to otevřený dokument, který mohou rodiče i veřejnost připomínkovat a obohatit novými nápady.

Financování aktivit MPP:

Průběžně je sledován a vyhodnocován grantový kalendář pro čerpání finančních prostředků z mimoškolního rozpočtu.

Informovanost pedagogických pracovníků:

S minimálním preventivním programem jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

Tento program vychází z činností školy, které se v předchozích letech osvědčily. Především se zaměřujeme na intenzivní práci s klimatem třídy.

Přílohy:

Tabulka č. 1: Výuka

Tabulka č. 2: Jednorázové akce školy

Tabulka č. 3: Akce družiny

Tabulka č. 4: Akce pro rodiče a veřejnost

Tabulka č. 5: Vzdělávání a školení pedagogů v oblasti prevence

Tabulka č. 6: Platná legislativa